

ÅTTONDE KAPITLET

(sid. 103-118)

Äta kakan och ha den kvar

Den militära sidan av svenskt västsamarbete är det inte längre så farligt att tala öppet om, även om försvarsledning och regering föredrar att fortsätta tiga, misstänkliggöra eller dementera. Men hittills har bara ytterst litet hörts om det civila samarbetet.

Sedan slutet av 50-talet har NATO och de västliga underrättelsetjänsterna, amerikanska CIA och brittiska MI 6 samarbetat i Sverige. I början av 60-talet bildade de inom NATO en egen, civil underrättelsetjänst med uppgift att arbeta politiskt, något som egentligen är förbjudet i NATO:s stadgar. Därför har den aldrig egentligen funnits, och sommaren -92 blev den dessutom nedlagd, eller åtminstone lagd på is tills vidare.

Denna grupp arbetade med NATO:s högkvarter utanför Oslo som bas, med en rad nätverk, ledda av personer med betryggande civil täckmantel som anställda i svenska företag eller med egna småföretag. Alla tillhör sina respektive hemlands underrättelsetjänster, men de har inte diplomatisk status, vilket innebär att deras verksamhet förnekas i officiella sammanhang, det som på underrättelsespråk heter "full deniability". Deras uppdrag var att knyta kontakter med nyckelpersoner i olika funktioner i Sverige, mest inom storföretagen, men också inom de politiska partierna och andra organisationer. De har inhämtat uppgifter om företags strategier, ekonomi och planer, men de har också sökt påverka företag och organisationer i en riktning som gynnar NATO. Givetvis har de varit politiskt borgerligt inriktade, med det långsiktiga målet att helt inlemma det opålitliga Sverige i NATO-sfären.

Socialdemokratin, med sin förmenta Sovjet-vänlighet, har varit föremål för stort intresse från dessa NATO:s nätverksansvariga. En viss andel av smutskastningen av socialdemokratin har utan tvekan skett genom påverkan från NATO:s underrättelseverksamhet, mycket har varit i NATO-säck innan det kom i borgerlig påse.

NATO och de västliga underrättelsetjänsterna har stort inflytande över tillsättningen av höga tjänster på de svenska företag som tillhör totalförsvaret, och även i offentlig förvaltning och i massmedia. Personer som anses "opålitliga" av politiska eller andra skäl bör inte få sådana befattningar, det låter man svenska beslutsfattare förstå. Det

finns inflytelserika informatörer i NATO:s tjänst på de stora rikstidningarna och inom radio och TV, som rapporterar om diskussioner och planer inom redaktionerna, som de givetvis också påverkar i "rätt" riktning. En del av dem sitter i chefsposition och kan därför stoppa kontroversiella artiklar eller förhindra att journalister rotar i förhållanden som alltför nära berör NATO:s strategiska eller politiska intressen i Sverige. Det finns också en handfull politiska kolumnister och kommentatorer som får sina krönikor serverade färdigskrivna med de rätta åsikterna.

Åtskilliga journalister kan vittna om att deras intresse för vissa känsliga frågor mötts av aktivt ointresse, avslag på begäran om t ex respengar eller andra nödvändiga resurser. Ibland kan det till och med handla om rena yrkesförbud, uttalade eller outtalade, när kollegor som anses pålitliga i stället sätts att arbeta med samma fråga. Inom massmedia kan det också handla om tillsättning av viktiga och prestigeladdade tjänster, som t ex ett jobb som utrikeskorrespondent, där ledningen lyssnar på de önskemål som kommer från västalliansen, direkt eller via pålitliga mellanhänder. Informatörerna ingick i olika små nätverk under dessa kontaktmän i NATO:s tjänst, men arbetade oftast utan ekonomisk ersättning. Belöningen kunde i stället bli en högre befattning eller betald högre utbildning för barnen i USA. Man rekryterade ofta bland reservofficerare inom företagen, de ansågs mest pålitliga och villiga att göra en insats för västintressen.

Nätverken var tätt förgrenade, och inbegrep, förutom givetvis SAF, bland annat alla stora svenska exportföretag med någon form av strategiskt intresse för västalliansen, som Bofors, Asea, Atlas Copco, Ericsson, Procordia, Stora, dåvarande Grängesberg, SAS, Linjeflyg, SCA, Volvo, Saab, affärsbanker, försäkringsbolag och många, många andra. Grängesberg trotsade under protester från NATO-folket USA:s handelsembargo när man levererade pipelines till Sovjet, men NATO utnyttjade situationen till att skaffa informationer om hur uppbyggnaden av ledningsnätet fortskred i Sovjet.

Naturligtvis hade västmakterna också informatörer inom försvaret, som bidrar med upplysningar om förhållanden på basplanet som kompletterar det vanliga, vardagliga militära samarbetet på högre nivåer. Även de politiska partierna till höger om vänsterpartiet, och sannolikt även fackföreningsrörelsen, hade sådana informatörer i sina led. Den inre cirkeln i NATO:s nätverk har omfattat omkring 200 personer, de flesta i högre befattningar på sina respektive arbetsplatser. Det handlade inte enbart om att samla in informationer som är intressanta för den strategiska planeringen för västmakterna. Lika mycket handlade det om att sprida informationer, planera idéer som gynnar västs intressen, påverka politiker och företag i "rätt" riktning. Det gick inte alltid öppet till, de som var utsatta för sådan

påverkan kunde inte sällan fås att tro att de kommit på den lysande idén på egen hand. 4-oktoberrörelsen, företagarnas protest mot löntagarfonderna, var en sådan planerad idé som alla nappade på. Fonderna betraktades som ett allvarligt hot mot näringslivet, ett ohöjlt försök att socialisera landet som skulle stoppas till varje pris. I dessa kretsar ses socialdemokraterna som Sveriges stora inre fiende, en politisk makt som av de NATO-anknutna etablissemangen inom storföretagen och militären betraktas som en potentiell landsförrädare med misstänkta Sovjetsympatier. Därför måste socialdemokraterna bekämpas till varje pris, med alla nödvändiga medel, i synnerhet efter 1968, då Olof Palme demonstrerade i Stockholm tillsammans med Nord-Vietnams ambassadör i Moskva mot USA:s krig i Vietnam. Innan dess hade han betraktats som en ganska pålitlig USA-vän.

Alla som var engagerade av NATO i denna hemliga verksamhet var övertygade om att de tjänade en god sak, att NATO:s skyddande hand över Sverige är till största nytta för landet, dess ekonomi, försvar och folk. Det handlade ju inte om spioneri i den vedertagna meningen, bara om att ta vara på svenska intressen för allas bästa. Här i landet har förstås ingen av västsidans nätverksansvariga ens varit i närheten av misstankar om spioneri. Ändå betraktar de Sverige som "enemy country", som fientligt land. Sverige har befunnit sig under inre ockupation, utan att särskilt många ens av de inblandade svenskarna varit medvetna om det.

Det kan kanske också vara en tröst, fast klen, för en och annan besviken som känt sig stoppad i karriären att en väntad befordran som uteblivit kan bero på att man anses opålitlig av NATO!

Uppgifterna om denna NATO-infiltration i det svenska samhället och företagen går givetvis inte att få bekräftelse på i dokument eller liknande. Dessa uppgifter har jag fått muntligt, och möjligheterna att kontrollera dem har varit små. Jag har fått indicier på att denna verksamhet finns från flera håll, men regelrätta bekräftelser har inte gått att få fram. Jag har ändå valt att lägga fram dem, av flera skäl.

Ett skäl är att denna typ av infiltration i ett lands samhällsliv förekommer från båda sidor i det gamla stormaktsspelet över hela världen, och jag kan inte inse varför Sverige skulle vara undantaget sådan underrättelseverksamhet. Visserligen brukar vi påstå att Sverige är ett öppet samhälle, att praktiskt taget alla informationer är möjliga att ta fram, men på många områden har Sverige en sekretess som vida överstiger t ex den i Danmark eller Norge.

Ett annat skäl är att vi under efterkrigstiden av och till har fått veta hur Sovjet och andra öststater infiltrerat Sverige med en ivrig agentverksamhet. Då och då har diplomater utvisats, och vi har uppmanats till vaksamhet mot försök att från öst komma åt svenska militära och industriella hemligheter. Ligger i detta underförstått

att vi utan urskiljning delar med oss till väst? Nej, knappast, hemligt är och skall vara hemligt, vem som än efterfrågar det, och den svenska industrin kan knappast i konkurrensen på världsmarknaden släppa ifrån sig viktig information som kan skada det egna företaget.

Ett tredje skäl är att så kallade stay behind-grupper, gerillaliknande organisationer med gömda vapen och en pålitlig kader folk har funnits eller finns såväl i Sverige som i många andra västeuropeiska länder sedan andra världskrigets slut. Detta finns dokumenterat. En del av dem är nedlagda, andra finns med säkerhet ännu kvar, de flesta av dem var eller är finansierade av CIA. Italienska Gladio är ett sådant exempel, en kedja av grupper som hade som uppgift att bekämpa kommunism och socialism och skapa allvarliga störningar i samhället. Sverige har också haft en sådan grupp, om än ej kanske med våldsaktioner på programmet som Gladio, dock klart antikommunistisk. Kanske ligger den i malpåse, kanske är den skrotad, vi vet inte. Varhelst det funnits eller finns en stay behind-verksamhet har en vanlig underrättelseverksamhet kopplats till den, med uppgift att bli i tid mobilisera den operativa organisationen i ett krisläge. För att kunna göra en sådan bedömning måste man ha ingående uppgifter om det land där man verkar bakom kulisserna. Nu är jag inte övertygad om att denna nyss nedlagda politiska underrättelseverksamhet i NATO:s tjänst i Sverige haft som främsta syfte att förbereda ett eventuellt stay behind-ingripande av svenskar. I stället verkar man ha föredragit att verka och påverka i en riktning som gör sådana aktioner överflödiga, genom att hämta in informationer, bearbeta dem och påverka åt önskvärt håll. Det yttersta syftet, att motarbeta socialdemokratin och få till stånd en pålitligt borgerlig, NATO-vänlig regering i Sverige med demokratiska medel har också lyckats.

Av dessa skäl har jag valt att lägga fram uppgifterna om NATO:s politiska verksamhet i Sverige som trovärdiga. Det svenska vinglandet i förhållande till Nazi-Tyskland och till Sovjet har varit skäl nog för västmakterna att uppmärksamt följa vad som händer inuti det svenska samhället och politiken. I NATO-länderna har den pågått med de respektive regeringarnas tysta samförstånd, men i alliansfria och opålitliga Sverige har man arbetat olovligt och fördolt.

Det lustiga är att metoden med informatörer på viktiga positioner i samhället kom från Moskva och självaste politbyrån, det högsta styrande organet. Den brittiske dubbelagenten Kim Philby, avslöjad som Sovjetspion och avhoppad 1963, kan ha varit den som hjälpte politbyrån och KGB att lägga upp en strategi med fyra D: dezinformatsia, disruptsia, diskreditatsia och demoralizatsia (desinformation, störning, diskreditering och demoralisering). Philby arbetade i början av 70-talet åt KGB:s avdelning för aktiva åtgärder, A-byrån, med att utveckla strategin i

västländerna och finslipa agenterna, enligt avhopparen Oleg Gordievskij (KGB inifrån, Andrew och Gordievskij, Bonniers -91). Fler skriftliga bevis på 4 D-strategin har inte gått att få fram.

Det finns till och med folk i branschen som hävdar att hela vänstervågen i Europa och USA på 70-talet var inspirerad av Moskvas 4 D.

När CIA upptäckte hur Sovjet arbetade, och hur skickligt man infiltrerade väst på 70-talet med detta som raskt döptes till 4 D-bomben, blev den dåvarande CIA-chefen Richard Helms rasande. "We are not going to be just as bad as they are, we will be worse!" sa han. (Vi ska inte bara vara lika jävliga som dom, vi ska bli värre). CIA startade en ny strategi som motmedel. Den fick smeknamnet 4 E-bomben: Ethnical, economical, educational, ecological (etnisk, ekonomisk, utbildningsmässig och ekologisk).

Man kan med fog ställa sig frågan om inte 4 E-bomben visade sig oerhört framgångsrik, när man idag ser tillståndet i de forna Sovjetstaterna.

Den "fattiga" NATO-kusinen Sverige har, ända sen 40-talet, fått betala med uppgivet självbestämmande för sin trygghet, i kläm mellan försvarsblocken, utan att mer än en liten krets inom försvarsledningen, vissa politiker och företagsledare haft full kännedom om de verkliga förhållandena.

Pålitligt USA-vänliga personer inom försvarsledningarna har förstås haft insyn i samarbetet, som de själva deltar i. Väljarna har underhållits med de officiella riksdags- och middagstalen. Den svenska vänstern har i alla år hävdats att Sverige är en NATO-allierad stat, trots deklARATIONERNA om neutralitet och alliansfrihet. Dessa påståenden har inte tagits på allvar, utom av de egna.

De som vet bättre tiger, några få försöker dementera. Uppriktighet i frågan är inte önskvärd, svenska folket anses må bäst av att inte veta. Kommendör Karl Andersson, nyss pensionerad, erfaren ubåtsjägare blir inte trodd när han nu, 1992, talar om spökubåtar och felnavigering. I stället kallas han galen.

Och kanske blir det snart slut med middagstal om neutralitet nu, när det forna Sovjet splittrats i en lång rad självständiga republiker och hotbilden åtminstone objektivt sett har blivit radikalt förändrad. Men ännu är Ryssland den svenska arvfienden. Det är väl därför som statsminister Carl Bildt har lovat USA att Sverige ska samarbeta med CIA för att stoppa den kärnvapensmuggling man fruktar ska komma via de baltiska staterna. Bildt har de bästa relationer med CIA och är, såvitt bekant, den ende svenske toppolitiker som besökt högkvarteret i Langley, 1983 och -92. Om Sverige nu också officiellt ingår ett försvarssamarbete med EG-staterna under NATO:s paraply finns inte längre något behov av infiltrering av de västliga underrättelsetjänsterna i det svenska samhället. All påverkan kan bedrivas öppet, och

nätverken kan skrotas. Men om socialdemokraterna kommer tillbaka i regeringsställning och det borgerliga inflytandet över Sverige bryts, då kommer denna underrättelseverksamhet med största säkerhet att aktiveras igen. Varje svensk man som gjort värnplikten vet förstås att fi kommer från öster. Därför är det få som blir upprörda av påståendena i debatten om att den svenska alliansfriheten inte ens är en papperstiger, bara en fras i riksdagstalen. Det kan tyckas vara att slå in redan vidöppna dörrar att söka visa den fulla omfattningen av det svenska NATO-samarbetet genom decennierna. Men nu när svensk EG-anslutning är den hetaste politiska frågan är det väsentligt att belysa den sanna innebörden av den neutralitet och alliansfrihet som Sverige tydligen måste ge upp vid inträdet i det EU som ska bildas och i den västeuropeiska försvarsunionen, WEU. All slags neutralitet, om än bara på papperet, är oförenlig med fullt medlemskap i EU, enligt Maastricht-överenskommelsen.

När detta omsider blev uppenbart fick Sverige plötsligt en säkerhetspolitisk debatt, det som de brittiska och amerikanska sändebuden i Sverige efterlyste i slutet av 40-talet. Men dagens diskussion kring den heliga svenska neutraliteten förs som om inget hade uppenbarats om hur urholkad neutraliteten varit sedan dess. Därför måste vi rensa bordet från gammalt skräp för en realistisk debatt, fri från den för länge sedan föråldrade retoriken.

Men retoriken tycks sitta i ryggmärgen på många politiker. Man intar de gamla välkända positionerna. Allt ifrågasättande av neutralitetspolitikens egentliga innebörd omtolkas till angrepp mot förgångna regeringar, mot Tage Erlander och Östen Undén. Socialdemokraternas partiledare Ingvar Carlsson varnar för ett uppgivande av den traditionella, alliansfria politiken vid ett inträde i EG, och centern är rask att assistera. Statsminister Carl Bildt har vid många tillfällen hävdats att medlemskap i EU utmärkt väl går att förena med alliansfrihet i fred, syftande till neutralitet i krig, som det gamla "vad är det" lyder i neutralitetskatekesen. Sverige ska inte söka bli medlem vare sig av NATO eller WEU, säger han på hemmaplan. Men i samtal med den franske presidenten Mitterrand har han garanterat full svensk tillämpning av Maastricht-avtalet, även när det gäller ett europeiskt försvarssamarbete. Försvarsminister Anders Björck har inför WEU sagt att man kan likna efterkrigstidens svenska neutralitetspolitik vid ett antal stentavlor som nu krossats. F. kabinettssekreterare Sverker Åström, neutralitetsdoktrins främste gårdvar, har offentliggjort att han ändrat ståndpunkt nu i dessa de yttersta dagarna, att den traditionella neutralitetspolitiken spelat ut sin roll, att dess enda syfte var att avskräcka eventuella angripare.

Om man ska nå en realistisk debattnivå måste de som nu söker tolka nutidshistorien

åtminstone erkänna att praktiken i den militära vardagen varit långt ifrån neutral. Det är väl bara f d finansminister Kjell-Olof Feldt som yttrat en viss förståelse för den praxis med långtgående NATO-samarbete som utbildats under efterkrigstiden. En sådan realpolitik under kalla krigets dagar kan man inte moralisera över, menar han. Att en majoritet av de svenska väljarna känner sig förda bakom ljuset är inte att undra över. De blir inte lugnare av de olika försäkringar som kommer från moderater och socialdemokrater om att "neutralitet i fred, syftande till alliansfrihet i händelse av krig i vårt närområde", enligt den nya katekesen, är det som framgent ska gälla, åtminstone tills Sverige kommer in i reella förhandlingar med EG/EU om försvarssamarbetets utformning i framtiden. Hur ska väljarna kunna lita på politiska partier som så länge predikat något annat än de praktiserat?

När Ingvar Carlsson sommaren -91 högtidligen överräckte Sveriges ansökan om medlemskap i EG fanns inga svenska förbehåll knutna till ansökan, och heller inga antydningar från EG:s sida om att det kunde innebära krav på slopad neutralitet. Dessa förtydliganden kom först i Maastricht-överenskommelsen. I ett dokument som offentliggjordes i januari -92 finns tydligt angivet att neutrala stater som Sverige, Irland och Österrike måste överge sin traditionella alliansfria politik om de ska kunna bli fullvärdiga medlemmar i EU. Ett medlemskap i EU innebär också, förtydligar man, att staterna ska vara beredda att samarbeta inom WEU/NATO om unionens intressen är hotade i en konflikt.

Här finns ingen plats för tvekan, bakdörrar eller kompromisser. Visserligen ger man också indikationer på att de obstinat neutrala kan ges en annan form av associering, men fullvärdiga medlemmar av EU kan de inte bli.

Många röster höjs nu för att Sverige ska gå med i NATO. DN:s ledarsida är tillbaka till Tingstens 50-talsdoktriner, fast med nya förtecken. NATO har varit det mest kraftfulla försvaret för freden i Europa under kalla krigets decennier. Nu råder internationell avspänning, och då kan Sverige ansluta sig till NATO utan att den internationella stabiliteten rubbas. Det finns också debattörer som uppmanar Sverige att inte falla i farstun för Frankrikes nya maktsträvanden, där man vill ha ut USA ur Europa helt och hållet, och den nya fransk-tyska militäralliansen ska sköta säkerheten. Det är ett argument för att Sverige i stället ska gå med i NATO.

Signalerna om att Sverige borde ansluta sig till NATO öppet, med ett fördrag, kommer från USA, från Vita Huset, Nationella säkerhetsrådet, Pentagon och CIA. I den regeringstroga amerikanska pressen finns argumenten för fortsatt amerikansk närvaro i Europa. Litet grovt sammanfattat handlar det om att Europa är opålitligt, det ser man i historien, med talrika konflikter mellan t ex Tyskland och Frankrike och England. USA har spelat en väsentlig militär roll i konflikternas Europa — det är

oomtvistat — och i framtiden vill man nu se USA som den enda stormakten, efter kommunismens fall och sönderfallet av Sovjet.

Men för USA:s del handlar det också i högsta grad om den egna maktens överlevnad. Ett enat Europa blir ekonomiskt, befolkningsmässigt, kulturellt och även militärt överlägset USA. Samtidigt hotar stormakten Japan med angränsande intressesfär den amerikanska ekonomin. USA står inför hot från två håll samtidigt, en triangelkonflikt om inflytandet i världen. USA vill inte ha ett Europa enat i EU, åtminstone inte om USA helt hålls utanför.

Pentagon har, för att inte stöta sig med ett potentiellt starkt framtida Europa, omformulerat sin strategi från vintern -92, där man skisserade landets roll som världens enda stormakt, till en något blygsammare uppgift som världspolis med fredsbevarande styrkor på plats i Europa. Dessa styrkor skulle sättas in tillsammans med WEU och den fransk-tyska styrkan under NATO:s kommando om stabiliteten i Europa hotas.

Mellan raderna läser man att USA inte litar på att det framtida Europa kan lösa de interna konflikterna på egen hand. EG:s misslyckanden att medla och få till stånd en stabil vapenvila i det fasansfulla inbördeskriget i det upplösta Jugoslavien tas som intäkt på den europeiska oförmågan att på egen hand klara en hotfull konflikt.

De säkerhetspolitiska tänkarna i väst ser nu en helt förändrad hotbild, sedan Sovjet föll ihop tillsammans med kommunismen som politisk kraft. Men den nya situationen är svårbedömd, den innehåller åtskilliga okända faktorer både internt, mellan de nya öststaterna, och utåt. Den stora sovjetiska kärnvapenarsenalen, i huvudsak baserad i Ryssland, kan innebära ett hot mot freden i väst om statsledningen förlorar kontrollen över den i interna kupper. Situationen i Baltikum är långt ifrån stabil ekonomiskt och politiskt, och hetsen mot ryska medborgare i Estland, Lettland och Litauen är ytterligare en orsak till osäkerhet. Dessa tre nya stater ligger praktiskt taget helt oskyddade mot öst, med ett fåtal vapen och otränade små värnpliktsarméer, och de stora ryska garnisonerna ännu kvar. Mellan flera av de nya republikerna i det forna Sovjets östra regioner finns många olösta etniska och explosiva konflikter. Ekonomin är katastrofal, och i sig en stor risk för instabilitet. Västlån och ekonomiskt stöd är enbart en uppehållande behandling i väntan på att kaos ska ersättas av ordning.

Sverige ligger fortfarande på samma ställe, mellan väst och öst. Sverige har balanserat sig igenom andra världskriget med neutraliteten, om än ej med äran i behåll, en realpolitik som kostade hedern, men sparade svenska liv — och svensk industri. Sedan dess har Sverige fortsatt dubbelspelet i kläm mellan stormakternas hot, med ett neutralt ansikte mot omvärlden och de svenska medborgarna, och en

uppsyn av medspelare inför västmakternas ledningar. Hedern har inte Sverige återerövrats med detta agerande, men svenskarna har kunnat sova ostört, i trygghet och förvisning om att krig och konflikter stannar utanför våra gränser.

Sverige håller skärpt uppsikt in över Baltikum, Ryssland och Ukraina med bland annat FRA:s hjälp. Den västliga signalspaningen över området har ökat det senaste halvåret. FRA har i försvarsbudgeten fått ett väsentligt ökat anslag, och står där för 80 procent av den militära säkerhetstjänstens budget, med 354 miljoner 92/93. Från USA har man köpt en stordator med 6 gigabyte av samma typ som Pentagon använder, med möjlighet till direktkoppling över Atlanten. Därmed ökar FRA sin kapacitet för bearbetning av insamlat material tre gånger om. Den totala höjningen av försvarsbudgeten motiveras inte med att hoten mot Sverige ökat, utan med tidigare socialdemokratiska försummelse. Regeringens säkerhetspolitiska rådgivare Ingemar Dörfer anser att scenariot för svensk neutralitet har försvunnit i det nya säkerhetspolitiska läget. Vi ska satsa på kollektiv säkerhet i Europa i stället, anser han. En sådan satsning innebär, underförstått, medlemskap i åtminstone WEU. Men bakom hans resonemang skymtar att Ryssland ännu anses som Sveriges huvudfiende, så som vi har betraktat landet under mer än 200 år. Även om hotsituationen är radikalt förändrad kvarstår samma strategiska tänkande under ytan.

Förvirringen om den svenska framtida säkerhetspolitiken är stor. Den gamla bör omtolkas, eftersom det inte finns något uppenbart hot mellan öst och väst längre. Samtidigt ska Sverige hålla sig utanför konflikter i närområdet, men kan tänka sig engagemang i krig längre bort. Nu kan man inte säga klart ut om medlemskap i den blivande Europeiska unionen måste innebära att Sverige kastar ut alliansfriheten på den historiska sophögen, det ska vara förhandlingsbart. En sådan debatt får i alla händelser inte störa den inhemska diskussionen om anslutning till EU.

Här syns åter politikernas strävan att hålla väljarna utanför den säkerhetspolitiska debatten med omfattande dimridåer. Det är samma tradition som funnits i svensk säkerhetspolitik under hela efterkrigstiden.

Frånvaron av klarspråk i den inrikespolitiska debatten kring Sveriges framtida säkerhetspolitik skapar förvirring. Vi har till gagnet, om än inte till namnet, varit nära anslutna till NATO i över fyrtio år. Det svenska försvaret är anpassat till NATO-standard, uppbyggt för att utan större problem kunna kugga in i NATO:s krigsmaskin i ett kritiskt läge. Försvarsstabens datorer kan direktkopplas till Pentagons. Men ännu finns de som ivrigt förnekar att det är så.

Vägen fram till svenskt medlemskap i EG /EU är knagglig. Folkomröstningen får inte störas av en debatt om de säkerhetspolitiska konsekvenserna. Ännu har vi inte gjort

rent bord med den gamla säkerhetspolitiska doktrinen, inte helt klarlagt vari alliansfrihet och neutralitet har bestått i realiteten under mer än fyra decennier. Vi måste hålla oss väl med USA också i fortsättningen, det förstår man av Carl Bildts agerande gentemot den största västmakten. Samtidigt vill han också tillmötesgå kraven på svensk medverkan i det europeiska säkerhetssamarbetet, utan att kasta ut den alliansfrihet han bekänner sig till på hemmaplan.

Det går inte att sitta på så många stolar samtidigt. Det liknar mer Per Albins eftergiftspolitik under kriget än ett starkt svenskt uppträdande i det nya Europa. Inkonsekvenserna är uppenbara.

Sverige blir förr eller senare tvingat att bekänna färg, att luta sig mot USA eller mot Europa. Om Sverige önskar att USA:s säkerhetspolitiska inflytande i Europa ska bestå, rentav öka, kan vi inte bekänna oss som européer ekonomiskt, politiskt och militärt. Denna dubbelmoral blir förr eller senare en kil i det europeiska samarbete som USA motarbetar. Det finns en uppenbar risk för att USA kommer att utnyttja den svenska veligheten för att än en gång visa att européer inte kan samarbeta på egen hand. Man kan se det som om det förestår ett val mellan pest och kolera. Pest är nog en sjuka som är svår att kurera, kolera kan man kanske komma tillrätta med om man iakttar god hygien och kokar dricksvattnet.

EG/EU-motståndarna anser att Sverige ger upp sitt självbestämmande i och med inträde i unionen. Men de bortser då från att det nationella självbestämmandet redan är betydligt urholkat, bland annat på det ekonomiska området. De viktiga besluten fattas redan över våra huvuden. Den omöjliga alliansfriheten och neutraliteten är sedan länge överspelade genom den säkerhetspolitiska praktik Sverige känt sig tvingat att föra efter andra världskriget. För den skull måste vi inte gå in i NATO.

Om vi däremot väljer att gå med i Europeiska unionen och WEU har vi åtminstone en möjlighet att påverka vår egen framtid i Europa, både ekonomiskt och säkerhetspolitiskt.

Det vore betydligt ärligare och mer rakryggat att 1992 säga att neutraliteten bara var en läpparnas bekännelse och den enda möjliga realpolitiken i den historiska situation som rådde tidigare, än att fortfarande envist hävda att den ska bibehållas. Priset för de gamla lögnerna har inte betalats, det finns ännu mycken solkig byk att tvätta, inte enbart i DC 3-affären, för att svensk trovärdighet ska kunna upprättas i den nya situationen.